



Nurmijärvi

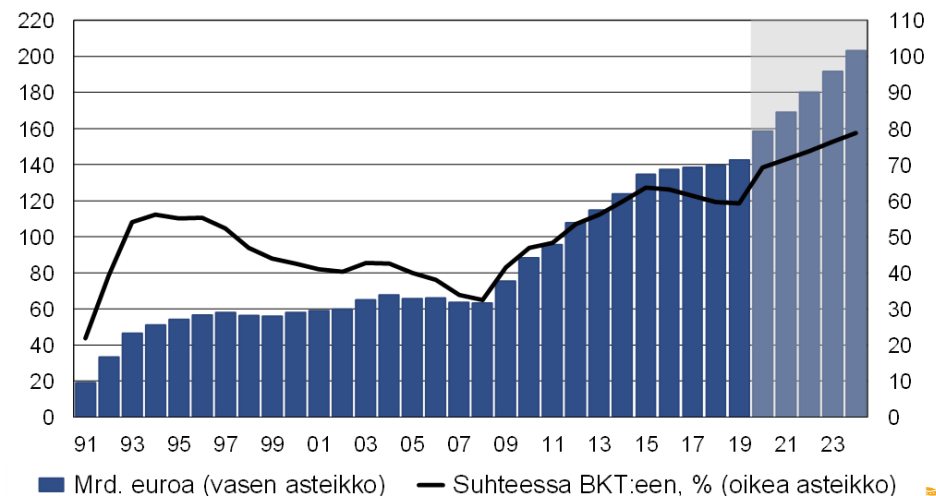
**Talousarvion laadintaohje
Talousarvio ja –suunnitelma 2021-2023**

Taloudelliset lähtökohdat taloussuunnitelmakaudella 2021-2023 – Kansantalous

- Suomen talouskasvu heikentyi jo vuoden 2019 puolella ja koronapandemian vuoksi vuoden 2020 bkt:n ennustetaan supistuvan noin 6%.
- Vuosille 2021 ja 2022 bkt:n ennustetaan kasvavan 2,5% ja 1,7%
- Työllisyyden ennustetaan vähenevän 2% ja yksityisen kulutuksen supistuvan 4% kuluvan vuoden aikana.
- Maailmankaupan oletetaan palautuvan kriisiä edeltäneelle kasvu-uralle ja Suomen viennin kasvu elpyy vientimarkkinoiden kysynnän vetämänä.
- Julkisyhteisöjen velka kasvaa ja vuoteen 2024 velkasuhde uhkaa lähestyä jo 80 prosenttia.

| | 2019 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020** | 2021** | 2022** |
|-----------------------------------|------------|---------------------------|------------|------------|-------------|------------|------------|
| | mrd. euroa | määrän muutos, prosenttia | | | | | |
| Bruttokansantuote markkinahintaan | 240 | 3,1 | 1,6 | 0,9 | -6,0 | 2,5 | 1,7 |
| Tavaroiden ja palvelujen tuonti | 95 | 4,1 | 5,5 | 2,2 | -8,6 | 3,4 | 2,6 |
| Kokonaistarjonta | 335 | 3,4 | 2,7 | 1,3 | -6,8 | 2,8 | 1,9 |
| Tavaroiden ja palvelujen vienti | 96 | 8,8 | 1,7 | 7,2 | -14,0 | 5,5 | 3,8 |
| Kulutus | 182 | 0,6 | 1,9 | 0,9 | -0,7 | 1,8 | 0,9 |
| yksityinen | 126 | 1,0 | 1,8 | 1,0 | -3,5 | 3,5 | 1,4 |
| julkinen | 55 | -0,2 | 2,1 | 0,9 | 5,9 | -1,6 | -0,1 |
| Investoinnit | 57 | 4,0 | 3,7 | -0,8 | -6,1 | 0,3 | 2,2 |
| yksityiset | 47 | 4,8 | 3,5 | -1,0 | -9,2 | 0,3 | 3,4 |
| julkiset | 10 | 0,2 | 5,0 | 0,3 | 8,0 | 0,3 | -2,7 |
| Kokonaiskysyntä | 335 | 3,4 | 2,6 | 1,8 | -6,5 | 3,0 | 2,2 |
| kotimainen kysyntä | 239 | 1,5 | 2,9 | -0,3 | -3,5 | 2,2 | 1,6 |

Julkisyhteisöjen velka



Lähde: Tilastokeskus, VM

Taloudelliset lähtökohdat taloussuunnitelmakaudella 2021-2023 – Nurmijärven kunta

- Tilikauden alijäämä vuonna 2018 oli 12,1 milj. euroa ja vuonna 2019 jo lähes 16 milj. euroa.
- Käyttötalousmenojen kasvu ollut viime vuosina suurta (toimintakatteen muutos 2017-2019 +28,3 milj. euroa).
- Verotulojen kehitys ollut viime vuosina erittäin verkkaista (verotulojen muutos 2017-2019 +7,1 milj. euroa).
- Lainakannan kasvu 2017-2019 = 45,7 milj. euroa.
- Kuluvan vuoden 6,9 milj. euron ylijäämäinen budjetti on kääntymässä 3,6 milj. euroa alijäämäiseksi. Syynä erityisesti sote-menojen ennakoitua suurempi kasvu sekä koronan verotuloja heikentävät vaikutukset.
- Kunnan päivitetystä talousennusteesta (6/2020) tulevat vuodet näyttäytyvät merkittävästi alijäämäisinä. Elokuussa käynnistyy talouden tasapainotustyö, jolla tähdätään tuloslaskelman tasapainottamiseen jo lähivuosien aikana. Myös lainakannan kehitys täytyy saada kuriin investointeja priorisoimalla.





Nurmijärvi

Talousarviokehys 2021

NUUKA-ohjelma 2020-2026

- Tavoitteena velkaantumisen hidastaminen ja lainakannan kääntäminen lopulta laskuun.
- Tiukasta käyttötalouden kehyksestä huolimatta kunta velkaantumassa NUUKA-ohjelman mukaista ennustetta voimakkaammin.
- Kunnan talousennuste on muuttunut merkittävästi, mistä johtuen NUUKA-ohjelmaa tullaan päivittämään loppuvuodesta ainakin voimassaoloajan osalta.

Lainakantatavoitteet vuosille 2022 ja 2026

Välitavoite 2022
Lainakannan
enimmäistaso 210 milj.
euroa (4 830e/as.)



Sitova taso 2026
Lainakannan
enimmäistaso 187 milj.
euroa (4 200 e/as.)



Talousarviokehys 2021 – Käyttötalous

(Henkilöstökulut ja sisäiset vuokrat)

| Toimiala | Palkkojen yleiskorotusvaraus TP2019 * 1,2% * 1,5% |
|----------------------------------|--|
| Konsernipalvelut | 166 00 euroa |
| Sivistys- ja hyvinvointitoimiala | 1 490 000 euroa |
| Ympäristötoimiala | 190 500 euroa |
| Aleksia liikelaitos | 153 000 euroa |
| Nurmijärven Vesi -liikelaitos | 33 500 euroa |

- Sosiaalivakuutusmaksut
 - Sairausvakuutusmaksu 1,53 * (ennuste)
 - Työttömyysvakuutusmaksu 1,70
 - KuEL palkkaperusteinen eläkemaksu 16,85
 - KuEL eläkemenoperusteinen eläkemaksu 3,95 (eläkemenoperusteiset eläkemaksut budjetoidaan erillisten ohjeiden mukaisesti)
 - VaEL-maksu 16,34
 - Muut keskimäärin 0,7
- Sisäiset vuokrat korotusta n. 1% (korjauskohteissa myös suurempia korotuksia)



Talousarviokehys 2021 - Verorahoitus

| Verotulojen kehitys (milj. euroa) | TP 2018 | TP 2019 | TP-enn. 2020 | Kehys 2021 |
|--------------------------------------|--------------|--------------|-----------------|---------------|
| Kunnallisvero | 166,2 | 171,6 | 172,1 | 180,3 |
| Kiinteistövero | 9,4 | 9,6 | 11,3 | 12,0 |
| Yhteisövero | 7,6 | 8,6 | 8,5 | 7,3 |
| Yhteensä | 183,2 | 189,7 | 192,0 | 199,7 |

| VEROPROSENTIT | Vaihteluvälit 2020 | Nurmijärvi 2019 | Nurmijärvi 2020 | Nurmijärvi kehys 2021 |
|--|-----------------------|--------------------|--------------------|--------------------------|
| Kunnallisveroprosentti | | 19,50 | 19,75 | 19,75 |
| Yleinen kiinteistöveroprosentti | 0,93-2,00 | 0,93 | 1,18 | 1,18 |
| Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti | 0,41-1,00 | 0,41 | 0,48 | 0,48 |
| Muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentti | 0,93-1,80 | 0,93 | 1,18 | 1,18 |
| Yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti | alaraja 0,00 | 0,00 | 0,00 | 0,00 |
| Rakentamattomien rakennuspaikkojen veroprosentti | 2,00-6,00 | 3,93 | 4,30 | 4,30 |

| | TP2018 | TP2019 | TP-enn.2020 | Kehys 2021 |
|-----------------------------------|--------|--------|-------------|------------|
| Valtionosuudet (netto) | 30 117 | 32 294 | 47 490 | 36 300 |



Käyttötalouden nettomenokehys

| KOKO KUNTA SIS.LL | TP 2019 | TA 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € TP19-KE21 | Muutos % TP19-KE21 | Muutos € TA20-KE21 | Muutos % TA20-KE21 |
|-------------------|--------------|--------------|--------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Toimintatuotot | 60 972 093 | 60 588 463 | 63 939 669 | 2 967 576 | 4,9 % | 3 351 206 | 5,5 % |
| Toimintakulut | -282 031 842 | -277 450 477 | -287 243 970 | -5 212 127 | 1,8 % | -9 793 493 | 3,5 % |
| Netto | -221 059 749 | -216 862 014 | -223 304 301 | -2 244 551 | 1,0 % | -6 442 287 | 3,0 % |

| Sosiaali- ja terveystaloudet | TP 2019 | TA 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € TP19-KE21 | Muutos % TP19-KE21 | Muutos € TA20-KE21 | Muutos % TA20-KE21 |
|------------------------------|--------------|--------------|--------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Toimintatuotot | 69 396 | 0 | 0 | -69 396 | -100,0 % | 0 | 0,0 % |
| Toimintakulut | -125 869 662 | -118 527 064 | -126 051 675 | -182 012 | 0,1 % | -7 524 610 | 6,3 % |
| Netto | -125 800 266 | -118 527 064 | -126 051 675 | -251 408 | 0,2 % | -7 524 610 | 6,3 % |

| Konsernipalveluiden toimiala | TP 2019 | TA 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € TP19-KE21 | Muutos % TP19-KE21 | Muutos € TA20-KE21 | Muutos % TA20-KE21 |
|------------------------------|-------------|-------------|-------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Toimintatuotot | 2 759 441 | 2 490 038 | 2 360 154 | -399 287 | -14,5 % | -129 884 | -5,2 % |
| Toimintakulut | -12 448 978 | -12 394 673 | -12 443 122 | 5 856 | 0,0 % | -48 449 | 0,4 % |
| Netto | -9 689 537 | -9 904 635 | -10 082 968 | -393 431 | 4,1 % | -178 333 | 1,8 % |

| Sivistys- ja hyvinvointitoimiala | TP 2019 | TA 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € TP19-KE21 | Muutos % TP19-KE21 | Muutos € TA20-KE21 | Muutos % TA20-KE21 |
|----------------------------------|-------------|-------------|-------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Toimintatuotot | 5 872 922 | 4 952 835 | 5 729 215 | -143 707 | -2,4 % | 776 380 | 15,7 % |
| Toimintakulut | -96 977 926 | -99 006 763 | -99 741 140 | -2 763 214 | 2,8 % | -734 377 | 0,7 % |
| Netto | -91 105 004 | -94 053 928 | -94 011 925 | -2 906 921 | 3,2 % | 42 003 | 0,0 % |

| Ympäristötoimiala | TP 2019 | TA 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € TP19-KE21 | Muutos % TP19-KE21 | Muutos € TA20-KE21 | Muutos % TA20-KE21 |
|-------------------|-------------|-------------|-------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Toimintatuotot | 33 454 196 | 33 761 740 | 35 113 500 | 1 659 304 | 5,0 % | 1 351 760 | 4,0 % |
| Toimintakulut | -32 192 657 | -32 126 369 | -33 548 233 | -1 355 576 | 4,2 % | -1 421 864 | 4,4 % |
| Netto | 1 261 539 | 1 635 371 | 1 565 267 | 303 728 | 24,1 % | -70 104 | -4,3 % |

| Nurmijärven vesi -liikelaitos | TP 2019 | TA 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € TP19-KE21 | Muutos % TP19-KE21 | Muutos € TA20-KE21 | Muutos % TA20-KE21 |
|-------------------------------|------------|------------|------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Toimintatuotot | 8 736 820 | 8 732 050 | 10 011 000 | 1 274 180 | 14,6 % | 1 278 950 | 14,6 % |
| Toimintakulut | -4 544 980 | -4 891 605 | -4 965 000 | -420 020 | 9,2 % | -73 395 | 1,5 % |
| Netto | 4 191 840 | 3 840 445 | 5 046 000 | 854 160 | 20,4 % | 1 205 555 | 31,4 % |

| Aleksia -liikelaitos | TP 2019 | TA 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € TP19-KE21 | Muutos % TP19-KE21 | Muutos € TA20-KE21 | Muutos % TA20-KE21 |
|----------------------|------------|-------------|-------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|
| Toimintatuotot | 10 079 317 | 10 651 800 | 10 725 800 | 646 483 | 6,4 % | 74 000 | 0,7 % |
| Toimintakulut | -9 997 640 | -10 504 003 | -10 494 800 | -497 160 | 5,0 % | 9 203 | -0,1 % |
| Netto | 81 678 | 147 797 | 231 000 | 149 322 | 182,8 % | 83 203 | 56,3 % |



Tuloslaskelmaosa

| Kunta + liikelaitokset (1 000€) | TP 2018 | TP 2019 | TA 2020 | TPE 2020 | KEHYS 2021 | Muutos € | Muutos % | Muutos % | Muutos € |
|---------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|---------------|---------------|---------------|----------------|
| | | | | | | TP19-KE21 | TP19-KE21 | TA20-KE21 | TA20-KE21 |
| Toimintatuotot | 73 578 | 60 972 | 60 588 | 59 935 | 63 940 | 2 968 | 4,87 | 5,53 | 3 351 |
| Toimintakulut | -281 020 | -282 032 | -277 450 | -284 466 | -287 244 | -5 212 | 1,85 | 3,53 | -9 793 |
| Toimintakate | -207 442 | -221 060 | -216 862 | -224 531 | -223 304 | -2 245 | 1,02 | 2,97 | -6 442 |
| Verotulot | 183 173 | 189 728 | 206 452 | 192 005 | 199 715 | 9 987 | 5,26 | -3,26 | -6 737 |
| <i>Kunnallisvero</i> | 166 166 | 171 561 | 185 176 | 172 120 | 180 338 | 8 777 | 5,12 | -2,61 | -4 838 |
| <i>Kiinteistövero</i> | 9 376 | 9 555 | 12 087 | 11 338 | 12 039 | 2 484 | 26,00 | -0,40 | -48 |
| <i>Yhteisövero</i> | 7 631 | 8 613 | 9 189 | 8 547 | 7 338 | -1 275 | -14,80 | -20,14 | -1 851 |
| Valtionosuudet | 30 117 | 32 294 | 36 895 | 47 490 | 36 300 | 4 006 | 12,40 | -1,61 | -594 |
| <i>VM vos</i> | 37 066 | 38 867 | 43 568 | 54 015 | 42 825 | 3 958 | 10,18 | -1,70 | -743 |
| <i>OKM vos</i> | -6 949 | -6 573 | -6 673 | -6 525 | -6 525 | 48 | -0,73 | -2,22 | 148 |
| Verorahoitus | 213 290 | 222 022 | 243 347 | 239 495 | 236 015 | 13 993 | 6,30 | -3,01 | -7 331 |
| Rahoituserät, netto | 900 | 1 320 | 910 | 880 | 1 200 | -120 | -9,09 | 31,87 | 290 |
| Vuosikate | 6 748 | 2 282 | 27 394 | 15 844 | 13 911 | 11 629 | 509,71 | -49,22 | -13 483 |
| Poistot ja arvonalentumiset | -18 854 | -18 033 | -20 561 | -19 497 | -21 000 | -2 967 | 16,45 | 2,13 | -439 |
| Tilikauden tulos | -12 106 | -15 751 | 6 832 | -3 653 | -7 089 | 8 662 | -54,99 | -203,76 | -13 921 |
| Poistoeron lisäys/vähennys | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 0 | 0,00 | 0,00 | 0 |
| Ylijäämä/alijäämä | -12 093 | -15 738 | 6 845 | -3 640 | -7 076 | 8 662 | -55,04 | -203,38 | -13 921 |



Rahoitusosa

| Kunta + liikelaitokset (1 000 €) | TP 2018 | TP 2019 | TA 2020 | TPE 2020 | KEHYS 2021 |
|---|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Vuosikate | 6 747 | 2 282 | 27 394 | 15 844 | 13 911 |
| Tulorahoituksen korjauserät | -582 | -2 393 | -2 000 | -2 000 | -2 100 |
| Satunnaiset erät, netto | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Toiminnan rahavirta | 6 165 | -111 | 25 394 | 13 844 | 11 811 |
| Investointimenot | -29 992 | -35 743 | -40 846 | -39 611 | -48 000 |
| Rah.osuudet investointimenoihin | 995 | 601 | 1 330 | 1 330 | 1 216 |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust | 2 580 | 4 335 | 3 500 | 3 500 | 4 500 |
| Investointien rahavirta | -26 417 | -30 807 | -36 016 | -34 781 | -42 284 |
| Toiminnan ja investointien rahavirta | -20 252 | -30 918 | -10 622 | -20 937 | -30 473 |
| Antolainasaamisten muutokset | -462 | 245 | 0 | 0 | 0 |
| Lainakannan muutokset | 15 436 | 30 280 | 10 200 | 10 200 | 30 473 |
| Lainojen lisäys | 25 000 | 41 116 | 62 700 | 62 700 | 76 606 |
| Lainojen vähennys | 9 564 | 10 836 | 52 500 | 52 500 | 46 133 |
| Lainakanta | 169 247 | 199 527 | 209 727 | 209 727 | 240 200 |
| Rahavarat | 22 487 | 26 053 | 25 631 | 15 316 | 15 316 |
| Nettovelka (rahavarat-lainat) | 146 760 | 173 474 | 184 096 | 194 411 | 224 884 |





Nurmijärvi

BUDJETOINTITEKNISET OHJEET

| | | | | |
|------------|--------------------------------|--|---|---------------------------------------|
| HUHTIKUU | vko 17 | | Sisäisten erien budjetointiprosessi käynnistyy | |
| | 21.4.2020 | | Talousarviokehityksen valmisteluohjeen ja sisäisten erien arviointipohjien julkaisu | |
| | 29.4.-> | | Toimialakohtaiset neuvottelut (kunnanjohtaja, talousjohtaja) 29.4.2020 Ympäristötoimiala, Sihy 4.5.2020 | |
| TOUKOKUU | 10.5.2020 | | Toimialojen ja liikelaitosten kehusehdotusten määräaika | Pohja Teams-alustalla |
| | 9.5.2020 | | Toimitilainvestointien tarveselvitykset tilakeskukseen | |
| | vko 20 -> 14.5.2020 | | Investointiryhmä käsittelee tarveselvitykset FPM syöttöpohjat auki (Varsinainen budjetointi käynnistyy kesäkuun puolessa välissä) | |
| KESÄKUU | 15.6.2020 (1.6.2020) | kh | Kunnanhallitus hyväksyy palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarvion valmisteluohjeen vuosille 2021 - 2023 | |
| | | | Toimialojen ja liikelaitosten talousarvioesitysten laadinta voidaan aloittaa | |
| | 4.6.2020 | | Talousvastaavien kokous - suunnitteluohjeen läpikäynti | |
| | 16.6.2020 | kv | Suunnitteluohje tiedoksi valtuustolle (sähköisesti) | |
| | 12.6.2020 25.6.2020 | | Esityslista investointiesityksistä valmiina (Leena) Investointien käsittely teknisessä lautakunnassa (Leena) | |
| ELOKUU | 13.8.2020 | | Talousvastaavien kokous -syksyn aikataulujen läpikäynti | |
| | 18.8.2020 | jory | Luonnokset valtuustoon nähden sitoviksi tavoitteiksi | |
| | 30.8.2020 | | Toimialojen ja liikelaitosten talousarvioesitysten luvut syötetty FPM-järjestelmään | |
| | 30.8.2020 | | Tekstiosiot kirjoitettu Teams-alustalta löytyviin pohjiin, josta talouspalvelut kokoa ne yhteenvedoksi. | |
| SYYSKUU | 1.9.2020 | | Talouspalvelut kopioivat toimialojen/liikelaitosten ta-esitykset talteen ja avaavat uuden syöttöpohjan lauta-/johtokuntien talousarvioesityksille (toimialojen esitykset pohjalukuina) | Tiketti Sarastiaan kopiinnista |
| | 7.9.2020 | kv | Valtuuston talousseminaari (kyselytunnin yhteydessä) | |
| | 7.9.2020 | | Toimialojen lausunnot teknisen lautakunnan investointiesityksestä | |
| | 7.9.2020 | | Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset tallennettuna FPM-järjestelmään ja tekstimuutokset tehtynä Teams-alustalle | |
| | 7.9.2020 | | Lauta- ja johtokuntien käsittelypöytäkirjat ja henkilöstösuunnitelma sekä mahdolliset muut liitteet toimitettu sähköisessä muodossa talouspalvelujen yhteispostilaatikkoon (talouspalvelut@nurmijarvi.fi) | |
| | 7.9.2020 | | Henkilöstöesitykset toimitetaan myös henkilöstöpalveluihin henkilöstöpäällikkö Leena Ojalalle | |
| | 7.9.2020 | | Talouspalvelut kopioivat lauta- ja johtokuntien ta-esitykset talteen ja avaavat uuden syöttöpohjan kunnanjohtajan talousarvioesitykselle | Tiketti Sarastiaan kopiinnista |
| | 11.9.2020 | | Kuntatasoiset käyttötalouden- ja investointitalouden laskelmat sekä tulos- ja rahoituslaskelma | |
| | 14.9.2020 | kh | Luonnokset valtuustoon nähden sitoviksi tavoitteiksi | |
| | 15.-16.9.2020 17.-21.9.2020 | jory | Kunnanjohtajan talousarvioesityksen valmistelu johtoryhmässä Toimialat tekevät tasapainotuksesta aiheutuvat tekstimuutokset Teams-alustan pohjiin (KJ:n talousarvioesityksellä oma kansio) | |
| LOKAKUU | 22.9-7.10.2020 | | TA-kirjan koostaminen ja lopulliset laskelmat (talouspalvelut) | |
| | 8.-9.10.2020 | | TA-kirjan monistus | |
| | | ytr | Yhteistyöryhmä käsittelee kunnanjohtajan talousarvioesityksen ja henkilöstösuunnitelman | |
| | 19.-20.10.2020 | kh | Kunnanjohtajan talousarvioesitys kunnanhallituksessa | |
| | 21.-27.10.2020 | | Talousarviokirjan koostaminen; tekstimuutokset ja laskelmat (talouspalvelut). Lähetys jorylle | |
| | 26.10.2020 | kv | Kyselytunnilla talousarvion esittely | |
| | 28.10.2020 | | TA-kirjojen monistus valtuustolle (heti aamusta) | |
| 28.10.2020 | kv | Kunnanhallituksen talousarvioesityksen jakelu valtuustolle | | |
| MARRASKUU | 9.11. | kv | Valtuuston kyselytunti. Talousarvion ja veropäätösesityksen esittely | |
| | 11.11.2020 | kv | Valtuuston talousarviokäsittely, veropäätökset | |
| | 11.-30.11.2020 | | Lopullisen talousarviokirjan koostaminen | |
| JOULUKUU | 14.12.2020 | kh | Talousarvion täytäntöpano-ohjeet | |
| | 31.12.2020 | | Liikelaitosten johtokunnan hyväksyvät lopullisen talousarvion | |

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

- Toimialojen ja liikelaitosten sitovat vuositavoitteet esitetään talousarvion perustelutekstissä. Tavoitteet esitetään strategisten linjausten ja tavoitteiden mukaisesti toimialoittain.
- Tavoitteet kootaan talouspalvelujen erikseen toimittamaan pohjaan.
- Vuositavoitteiden asettamisessa tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:
 1. Tavoitteen kytkeytyminen strategiaan eli toteuttaako asetettu tavoite kuntastrategian toteutumista
 2. Onko tavoite sellainen, että sitä voi mitata ja kuinka hyvin?
 3. Tavoitteiden määrä ei korvaa laatua vaan päinvastoin. Usein muutama (esim. 1-3) huolellisesti asetettu tavoite (strategiaohjaavuus, mitattavuus) on parempi kuin monta strategiasta irrallista ja mitattavuudeltaan heikkoa tavoitetta.
 4. Onko asetettu tavoite realistinen sen toteuttamiseen osoitettuun määrärahaan ja aikatauluun nähden?
- Valtuusto vahvistaa talousarviossa tytäryhteisöille omistajapoliittiset tavoitteet. Tytäryhteisöt toimittavat aikataulun mukaisesti kunnalle talousarvion ja –suunnitelman (tulos- ja rahoituslaskelma, investointisuunnitelma) sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuosille 2021 – 2023.
- Tytäryhteisöjen tulee esittää ainakin seuraavat kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta kuvaavat tunnusluvut: liikevaihto ja sen muutosprosentti, omavaraisuusaste, investointien tulorahoitusprosentti, lainakanta-arvio vuoden lopussa euroa ja per asukas. Nurmijärven sähkö Oy:n osalta osinkotavoite säilyy nykyisellään. Johtoryhmä koordinoi sitovien toiminnallisten tavoitteiden laadintaa



Talousarviovalmistelun vaiheistus

Talousarviovalmistelu on vaiheistettu viiteen vaiheeseen

1. Toimialan/Liikelaitoksen kehysperusteinen talousarvioesitys (30.8.2020)
2. Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitys (1.9. – 7.9.2020)
3. Kunnanjohtajan talousarvioesitys (8.9. – 21.9.2020)
4. Kunnanhallituksen talousarvioesitys (19.10. – 27.10.2020)
5. Valtuuston talousarvio (11.11. – 30.11.2020)

Budjetointitasot ja pyöritykset

- Tasot samat kuin aiemmin: toimiala -> tulosalue -> tulosityksikkö -> kustannuspaikka -> toiminto/seuranta.
- Pyöritykset tehdään käyttötaloudessa 10 euron tarkkuudella, kuitenkin palkat 100 euron tarkkuudella. Investointihankkeet pyöristetään 1 000 euron tarkkuudella, irtain omaisuus 100 euron tarkkuudella.

Talousarviokirjassa esitettävät osat toimialoittain ja liikelaitoksittain + henkilöstösuunnittelu

- Toimialojen suoritteet ja niiden hinnat
- Yhteenvetotaulukko keskeisistä muutoksista verrattuna vuoteen 2020, joilla on vaikutusta määrärahoihin ja tuloarvioihin
- Henkilöstösuunnittelua varten toimialat kokoavat erikseen toimitettavaan henkilöstösuunnittelutaulukkoon esitykset uusista vakansseista



Suunnitelmavuosien 2022 ja 2023 budjetointi

- Suunnitelmavuosien budjetoinnissa tulee huomioida NUUKA-ohjelmaan pohjautuvat käyttötalouden kasvurajoitteet, joiden perusteella käyttötalouden nettomenojen (toimintakate) muutos nykyisten talousennusteiden perusteella on kunnan omien toimialojen osalta -1,2% 2021-2022 ja -1,25% 2022-2023.
- Suunnitelmavuosien budjettiennusteen tulee perustua todellisten kustannusmuutosten arviointiin. Siten tuotto- ja kululajien korottamista kiinteillä prosenteilla tulee ehdottomasti välttää. Indeksikorotuksia voidaan hyödyntää laskennassa siltä osin, kun todelliset kustannusmuutokset seuraavat selvästi indeksejä esim. ostopalveluita koskevat hankintasopimukset, joissa vaihtuvat sopimushinnat on sidottu indeksimuutokseen.



Talousarvioon liittyvä päätöksenteko ja asianhallinta

- Talousarvion asianumero Rattaassa: 921/02.02.00/2020 – Nurmijärven kunnan talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021-2023 -> asianumeroa käytetään toimielinten talousarviota koskevassa päätöksenteossa.

